

Szakmaközi
Szervezet és
Terméktanács

TEJÁGAZATI TENDENCIÁK ÉS KILÁTÁSOK

II. Tejágazati Konferencia előadásai

2012. szeptember 12.

Programok:

Köszöntő

Istvánfalvi Miklós elnök

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

A szakmaközi szervezetekről szóló törvény ismertetése és tejágazati aktualitásai

Dr. Feldman Zsolt helyettes államtitkár

Vidékfejlesztési Minisztérium

Kitekintés a Nyugat-európai tejpiacra, különös tekintettel a kvótakivezetés várható hatásaira

Martijn Homan mezőgazdasági tanácsos

A kvótakivezetés várható hatásai Magyarországon

Szabó Márton agrárközgazdász

A Tej Terméktanács alapár prognózisának bemutatása

Lukács László ügyvezető igazgató

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Hogyan biztosítható egy családi tejüzem nyereségessége 2015. után?

Edward Pussemier elnök, magántermelő

Vallóniai Holstein Tenyésztők Szövetsége

A tejfogyasztási szokások átalakulása, a közvetlen értékesítés szerepe

Posztós Zsuzsanna marketing vezető

Tetra Pak Hungária Zrt.

A gabona- és takarmánypiac tendenciái

Dr. Koppány György kutatási-fejlesztési igazgató

Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.

Genetikai előrehaladás és a tejtermelés hatékonyságának összefüggései

Veres Zoltán ügyvezető igazgató

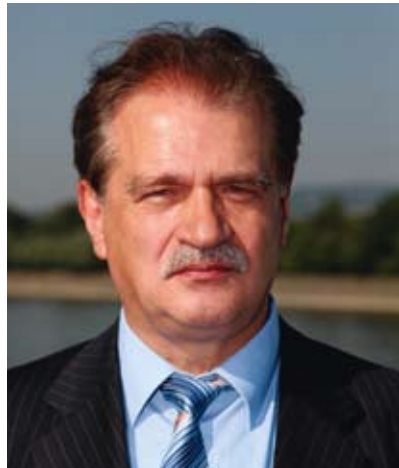
Génbank-Semex Magyarország Kft.

Fórum – Kérdések és válaszok

Az elmúlt évben első ízben megrendezett Tejágazati Konferencián az Európai Unió piacsabályozási elemeinek változása került bemutatásra az új, akkor még tervezetben lévő, a szakmaközi szervezetekről és az agrárpiacon szabályozás egyes kérdéseiről szóló törvény vonatkozó részeinek ismertetésével, más országok piacsabályozási gyakorlatán keresztül szemlélítve. Azóta megszületett a törvény, így az idei programunkban a tavalyi évben megfogalmazott gondolatokat fűztük tovább.

Az új szabályozás egy esetleges piaci zavar kezelésére, kivédésére a szervezett piaci szereplőknek ad több jogszabályi lehetőséget, így a termékpiac szervezettségi színvonala kulcskérdés lesz az ágazat fejlődése érdekében. Az új szabályozási elképzelések a terméktanácsoknak, szakmaközi szervezeteknek és termelői csoportoknak eljárási kompetenciát adnak a piaci önszabályozási rendszer kialakítására.

Istvánfalvi Miklós elnök
Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

A Tej Terméktanács kiemelt fontosságúnak tartja, hogy a kvótaszabályozás megszűnése utáni időszak piaci hatásainak kezelésére kormányzati és szakmai szinten összehangolt, ütemezett és célirányos felkészülés kezdődjön. Elengedhetetlen továbbá áttekinteni, hogy milyen alapokkal indulunk, milyen háttérrel rendelkezünk. Magyarország, adottságait tekintve jó helyzetben van, azonban ezek kihasználásához nélkülözhetetlen a piaci versenyre való megfelelő felkészülés.

A 2015. után várható piaci zavar során ugyanis kulcskérdés lesz a piaci szervezettség, a termelési hatékonyság, illetve a hazai termékek belföldi keresletének alakulása. Amennyiben ezeket a problémákat sikeresen kezeljük, akkor jó esély van egy átrendeződött európai struktúrában kihasználni a konjunkturális hatásokat a magyar tejágazat számára.

Nem lehet ugyanakkor figyelmen kívül hagyni a jelenleg kialakult helyzetet, hiszen a második negyedévben bekövetkezett áresés szinte kilátástalan helyzetet teremtő évszázados aszályal folytatódott, ugyanakkor a továbbiakban várható áremelkedés félfő, hogy élelmiszer-árrobbanáshoz vezet.

Ez azt is indokolja tehát, hogy nem lehet csak 2015-re fókuszálni! Olyan megoldásokat szükséges kidolgozni, melyek a jelenlegi problémákat is orvosolni tudják, ugyanakkor beilleszthetők a 2015. után várható piaci helyzetre való felkészülési folyamatba is.

A Tej Terméktanács a kialakult helyzethez igazodóan rendezte meg a Konferenciát, ahol az egyes előadásokon keresztül a tematikus problémákat kifejtve igyekeztünk bemutatni a tejpiacon környezetet, a tendenciákat és kilátásokat, mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.

Jelen kiadványban közzétesszük a Konferencián elhangzott előadásokat, melyek reményeink szerint minden olvasó számára információt és a döntéseikhez segítséget nyújtanak.

Dr. Feldman Zsolt

A tárca helyettes államtitkára előadásában bemutatta azt a jogszabályi környezetet és hátteret, mely a szakmaközi szervezetek szabályozásáról szóló törvény alapjául szolgál **(4. dia)**. A szakmaközi szervezetekről és az agrárpiacon szabályozás egyes kérdéseiről szóló törvény egyik kiemelt célja, hogy biztosítsa a hatékony piacsabályozást az egyes ágazatokban.

Összhangban az Európai Unió Közös Agrárpolitikájával Magyarországon is egyre nagyobb hangsúlyt kap az alulról szerveződő, nyitott tagság elvén működő ágazati önszabályozás. Ezt a célkitűzést a szakmaközi szervezetek valósítják meg, melyek egy-egy termékpálya adott országban vagy régióban működő különböző vertikális szinten lévő szereplőit (termelőket, kereskedőket illetve feldolgozókat) fogják össze **(5. dia)**.

A szakmaközi szervezetekről szóló törvényt az Országgyűlés 2012. július 9-én fogadta el és 2012. szeptember 1-jétől hatályos. A szakmaközi szervezetek fő céljai a termékfejlesztés, forgalmazás elősegítése, az információáramlás elősegítése, a piaci átláthatóság növelése, valamint egyfajta ágazati önszabályozás **(6. dia)**.

Az előadásból megtudhattuk, a tej és tejtermék ágazatban a Tejcsomag által nevesített szakmaközi szervezetek létrehozására a szakmaközi szervezetekről szóló törvény teremti meg a lehetőséget **(7. dia)**.

A helyettes államtitkár elmondta, a Tejcsomag célja egy jobban működő élelmiszerlánc kialakulásának elősegítése, kiegyensúlyozottabb jövedelem-eloszlással. Legfontosabb elemei többek között a szerződéses kapcsolatok, valamint a szakmaközi és termelői szervezetek szabályozása **(9. dia)**.

A Tejcsomag hazai végrehajtási rendeletének előkészítése kapcsán ismertetésre kerültek a nemzeti hatáskörben szabályozandó elemek **(10. dia)**.

A helyettes államtitkár részletesen bemutatta a tejágazatban meghozott kormányzati intézkedéseket **(12-14. dia)**.

Végezetül ismertetésre kerültek az ágazatot ért rendkívüli időjárásra való tekintettel hozott intézkedések, egyebek mellett az ágazatot érintő támogatások előrehozott kifizetése **(16. dia)**.

Dr. Feldman Zsolt helyettes államtitkár
Vidékfejlesztési Minisztérium

(4. dia)

I. A szakmaközi szervezetek szabályozása – Előzmények

- A KAP-reform során átalakul az agrárpiaci szabályozás klasszikus eszköztára.
- Előtérbe kerül az ágazati-szakmaközi önszabályozás, mely a KAP-reform tervezetekben is hangsúlyosan megjelenik.
- A tagállamok által elismert szakmaközi szervezetek kulcspozícióba kerülnek.
- EU-s jogalap: 1234/2007/EK tanácsi rendelet.
- A KAP reform keretében az új piacszabályozási rendelet kiterjeszti és megerősíti a szakmaközi szervezetek tevékenységét.
- Legutóbb a Tejcsomag terjesztette ki a szakmaközi szervezet elismerésének lehetőségét a tejágazatban (ld. később).

4

(5. dia)

I. A szakmaközi szervezetekről szóló törvény - Konceptió

- Egy-egy termékpálya szereplőit vertikálisan fogja össze (előállítás, forgalmazás és/vagy feldolgozás).
 - 1 ágazat – 1 szakmaközi szervezet.
- Modernizálja az agrárpiaci rendtartás eszköz- és intézményrendszerét.
- Hatályon kívül helyezi az agrárpiaci rendtartásról szóló törvény idejétmúlt rendelkezéseit.
- Növeli a termelők alkupozícióját.
- Erősíti a termelők beszállítói és jövedelembiztonságát.

5

(6. dia)

I. A szakmaközi szervezetekről szóló törvény - Felépítés

„2012. évi CXXVIII. törvény a szakmaközi szervezetekről és az agrárpiaci szabályozás egyes kérdéseiről”

- Az OGY 2012. július 9-én fogadta el → kihirdetés: 2012. július 24-én
→ hatályos: 2012. szeptember 1-től.
- A szakmaközi szervezetek fő céljai:
 - Termékfejlesztés, forgalmazás elősegítése,
 - Információáramlás elősegítése,
 - Piaci átláthatóság növelése,
 - Egyfajta ágazati önszabályozás.

6

(7. dia)

II. A szakmaközi szervezetek és a Tejcsomag kapcsolódása

„261/2012/EU tanácsi rendelet az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a tej- és tejtermék-ágazati szerződéses kapcsolatok tekintetében történő módosításáról”

- Hatálybalépés:
 - 2012. április 2-től: termelői és szakmaközi szervezetek elismerésének lehetősége.
 - 2012. október 3-tól: szerződéses kapcsolatok, oltalom alatt álló eredet-megjelölés, jelentéstételi szabályok.
- A Tejcsomag által nevesített szakmaközi szervezetek létrehozására a szakmaközi törvény teremti meg a lehetőséget a tej és tejtermék ágazatban.

7

(9. dia)

II./2. A Tejcsomagról röviden

• A Tejcsomag elemei:

- Szerződéses kapcsolatok szabályozása,
- Szakmaközi és termelői szervezetek szabályozása,
- Az eredet megjelöléssel, vagy földrajzi árujelzéssel ellátott sajt kínálatának szabályozása,
- Jelentéstételi szabályok meghatározása a kvótarendszer kivezetése utáni időszakra.

9

(10. dia)

III./1. A Tejcsomag hazai végrehajtási rendeletének előkészítése

• A Tejcsomag nemzeti hatáskörben szabályozandó elemei:

- Milyen méretű termelői szervezetek jöjjenek létre (taglétszám, forgalmazható mennyiség – cél a további elaprózódás megelőzése)?
- Mik legyenek a termelői szervezetek és a szakmaközi szervezet elismerésének részletszabályai?
- Legyen-e kötelező írásbeli szerződés/ajánlattételi kötelezettség?
- Legyen-e a szerződéseknek előírt minimális időtartama?
- Hatóságok kijelölése.

10

(12. dia)

IV./1. Kormányzati intézkedések a tejágazatban

- Top-up: 2012-ben max. 4 Ft/l, mely 2013-ban is közel szinten marad.
- Különleges tejtámogatás: 2010-től áll rendelkezésre, évi közel 45 millió EUR, 2011-ben 9,7 Ft/kg.
- Állati hulla elszállítás és ártalmatlanítás támogatására 2012-ben 2,56 Mrd Ft keretösszeg érhető el.
- Állatbetegségek megelőzésével és leküzdésével kapcsolatos támogatásokra 2012-ben 7,5 Mrd Ft keretösszeg.
- Rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtható de minimis támogatás 2012-ben 100 millió Ft.
- Az Iskolatej program támogatása 2012-ben már 1,2 Mrd Ft keretösszeg áll rendelkezésre.
- Stratégiai Partnerségi Megállapodás a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanáccsal.

12

(13. dia)

IV./2. Kormányzati intézkedések a tejágazatban

- Tejtermelők által igénybe vehető átmeneti állami támogatás: Három éven át vehető igénybe éven túli lejáratú forgóeszköz hitelhez. A kifizetési kérelmeket 2010., 2011., és 2012. november 1-20. között kell benyújtani.
- Tejágazat szerkezetátalakításának támogatása (tej állatiólét)
 - 2011-2016 között évi 9 Mrd Ft támogatás, összesen mintegy 46 Mrd Ft,
 - állatióléti többletvállalások a jogcímek szerint,
 - nőstény tej-, vagy tej- és húshasznosítású szarvasmarha tartása esetén,
 - társfinanszírozott támogatás: EU és nemzeti költségvetés is hozzájárul.
- ÁTK: Megjelent a 61/2012. (VI. 29.) VM rendelet a 2012. évtől nyújtandó támogatások részletes feltételeiről, 40 Mrd forint keretösszeggel.

13

(14. dia)

IV./3. Kormányzati intézkedések a tejágazatban

- Az ÉLIP rendelet 49/2012. (V. 22.) VM rendelet számon megjelent, keretösszege 5 Mrd Ft (az elsődleges mezőgazdasági termelők részére 3 Mrd Ft, az élelmiszer-feldolgozók részére 2 Mrd Ft került meghatározásra. A támogatási kérelmeket június 15 - július 15-ig lehet benyújtani.
- Kérdő Szervezetátalakítási Program: kis tejkvótával rendelkező állományokban (kifejezetten ott, ahol kettős hasznosítású fajtát tartanak, így a termelő anyatehéntartás támogatására is jogosult), évi 44,5 millió EUR, kb. 13 Mrd Ft.
- MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram: 15 Mrd Ft keretösszeg, melyből 10 Mrd Ft az állattenyésztésre került elkülönítésre, KKV kritériumoknak megfelelő termelők igényelhetik.
- Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel: KKV kritériumoknak megfelelő termelők kedvezményes finanszírozását szolgálja, kamattámogatott, szabad felhasználású hitel.

14

(16. dia)

IV./5. Csapadéghiány miatti rendkívüli intézkedések

- **Kárenyhítési Alap: 8,3 Mrd Ft (felülről nyitott)**
 - vis maior szerződések,
 - földbérleti díj csökkentési lehetőség.
- **SAPS és Különleges Tej támogatás: 50% előleg (157 Mrd Ft),**
- **Állattenyésztést érintő nemzeti támogatások előrehozott kifizetése (5,8 Mrd Ft átcsoportosítás),**
- **MFB Agrár Forgóeszköz hitel feltételeinek könnyítése.**

15

Martijn Homan

A Holland Királyság budapesti nagykövetségének mezőgazdasági tanácsosa Hollandia példáján értékelte a jelenlegi tejpiaci helyzetet, illetve a 2015. után várható tejágazati változásokat.

Az ország mezőgazdasága a GDP 10%-át adja. Minden tizedik állás a mezőgazdasághoz, vagy az élelmiszeriparhoz köthető. A világ második legnagyobb agrártermék exportőréként a mezőgazdasági és az élelmiszeripari termékek kiszállításából 72 milliárd euró bevételhez jut Hollandia. Legfontosabb szektorok között van a tej, a kerteszt és az állattenyésztés **(3. dia)**.

A tej szektor az országos GDP 1,2%-át adja, az 50 tejüzem mintegy 6,4 milliárd eurót termel **(7. dia)**.

Hollandia területének 28%-án, az összes mezőgazdasági terület 63%-án folyik szarvasmarhatartás **(4. dia)**.

Az átlagos tehénlétszám farmonként 76 db. Az elmúlt 5 évben a tejár 27 és 38 euro cent között alakult. A megtermelt tej és tejtermékek döntő része elhagyja Hollandiát. A termékek 45%-a az EU-ba, 20%-a az EU-n kívüli országokba kerül **(5-6. dia)**.

Hollandiában jelenleg nagyobb a tejtermelés, mint a rendelkezésre álló kvóta, ennek következtében jelentős illetéket (büntetést) kell befizetni a túllépés miatt. A tejkvóta rendszer jelenleg nagyban gátolja az ágazat további fejlődését **(9. dia)**.

Az előadó a 2015. után várható helyzetet több összefüggésben vizsgálta. Az EU tejtermelésének növekedése – Homan úr szerint – 3%-os lesz, eközben a holland tejtermelésben mintegy 20%-os növekedés várható **(10. dia)**.

A további fejlődés gátja Hollandiában a környezetvédelem. Hiába áll rendelkezésre a szükséges legelő terület, akadályt jelent a szerves trágya EU előírások szerinti elhelyezése. A probléma megoldása érdekében jelentős erőfeszítéseket tesznek **(11-12. dia)**.

Amennyiben a környezetvédelmi problémák megoldódnak, a holland tejszektor igen versenyképes lehet 2015. után is. A tejipar képviselői jelentős tejtermelés növekedést vetítenek elő **(13. dia)**.

Martijn Homan mezőgazdasági tanácsos

(3. dia)

The Netherlands and agriculture

Agriculture/-business is of great importance to the Dutch economy!

- Approximately 10% of Gross Domestic Product
- 1 out of 10 jobs
- Strong international orientation (especially EU)
- Agro-export in 2011: 72 billion Euros
- World's second-largest exporter of agricultural products
- Agro-import in 2011: 48 billion Euros
- Important sectors are **dairy**, livestock and horticulture

3

Gándony, September 12, 2012

(7. dia)

Economy

- 20 companies with 50 dairy factories
- 57,000 employees in production, processing and trade
- Production value € 6,4 bln (2011)
- The total Dairy sector represents 1,2% of the Dutch Economy

7

Gándony, September 12, 2012

Kitekintés a Nyugat-európai tejpiacra, különös tekintettel a kvótakivezetés várható hatásaira

(4. dia)

The Netherlands and dairy farming

Cows dominate the Dutch landscape!

- 28% of Dutch surface
- 63% of agricultural surface
- 61% of dairy farms are located in the North and Eastern part of the Netherlands

■ Green land
■ Fodder maize

4

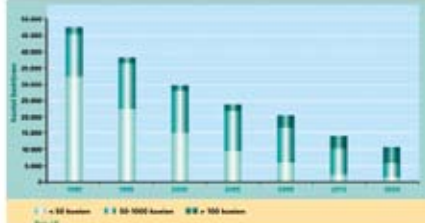
Gárdony, September 12, 2012

(5. dia)

Some statistics

- Number of cows: 1,469,720
- Number of farms: 19,247
- Almost 12 mln ton milk production
- Farm size: 76 cows
- Average milk yield per cow: 8,063 kg
- Milk production per farm: 615,000 kg

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Milk prices	32,87	30,7	35,14	27,06	33,72	38,78
Fat content (%)	4,40	4,40	4,38	4,38	4,42	4,40
Protein content (%)	3,46	3,5	3,5	3,5	3,53	3,51
Milk prices paid per 100kg with a fat content of 3,7%	29,56	27,99	31,77	25,17	31,41	35,65

5

Gárdony, September 12, 2012

(6. dia)

Where does this go?

Major part of Dutch dairy is exported

- 45% exported to the EU
- 20% of Dutch Dairy is exported outside EU
- Export value is €5,4 bln (2011)
- Big part is in processed form
- 75% of Dutch cheese is exported

Gándony, September 12, 2012

(9. dia)

Soft landing?

Soft landing almost everywhere, but not in the Netherlands:

Structural higher capacity than available quota, result:

- Yearly payments super levies (EUR 16,4 in 2011)
- Milk quota has still value (EUR 11,90 /kg fat)

Milk quota hinders development
Dutch Dairy sector

Gándony, September 12, 2012

Kitekintés a Nyugat-európai tejpiacra, különös tekintettel a kvótakivezetés várható hatásaira

(10. dia)

After 2015

3% growth of European milk production (CIE)?
20% growth of Dutch milk production (LEI, banks, sector)?

Important factors for growth

- Yield
- Ambition
- SPACE!!!

10

Gárdonyi, September 12, 2012

(11. dia)

Space

Environmental aspects are important:

Current situation: manure surplus, tendency rising
National and international (EU) agreements

Shared vision of ministry and sector to create a Sustainable balance between manure production, use and deposition elsewhere

And when it fails?
New form of quota system (animal production rights)

11

Gárdonyi, September 12, 2012

(12. dia)

Growth milk production

Comply with environmental preconditions:

- Sufficient land
- Processing/sale manure
- Feed measures to reduce content of phosphorus and nitrogen

12

Gárdonyi, September 12, 2012

(13. dia)

Increasing milk sales

More production needs more milk sales

- Most dairy processors indicate extra processing opportunities
- FrieslandCampina growth expectations 1,5-2% / year

Prospective?

When managing environmental preconditions, the Dutch dairy sector is competitive

13

Gárdonyi, September 12, 2012

Kitekintés a Nyugat-európai tejpiacra, különös tekintettel a kvótakivezetés várható hatásaira

Szabó Márton

A témakörrel régóta foglalkozó kutató előadását a „kvótatörténelem” rövid áttekintésével kezdte **(3. dia)**. Kiemelte, a luxemburgi reform óta egyre több ország termelésének korláta nem a kvóta, hanem a fizetőképes kereslet. Emlékeztetett arra, hogy a csatlakozáskor milyenek voltak a magyar remények és szándékok, ezekből mi valósult meg **(6. dia)**.

A termelési potenciál, a piaci lehetőségek és a tejpiaci szabályozás együttes hatására a termelésben és fogyasztásban meghatározó tagországok között megtalálható tejföllester és tejhiányos országok **(8., 10. dia)**, illetve a termelésüket növelő, valamint csökkentő nemzetek **(13. dia)** összevetése mutatja meg igazán, hol, miként reagálnak a változásokra. Elgondolkodtató, hogy a Közép-kelet európai régió szinte minden országában csökkenő felvásárlás figyelhető meg.

Szabó Márton agrárközgazdász

Az eddigi rendszer úgy segítette a „gyengét”, hogy az „erőset” korlátozta. 2015-től a helyzet megváltozik. A kvótát túllépő, vagy elérő országok várhatóan tovább növelik termelésüket, ráadásul ehhez természeti és gazdasági adottságaik is kiemelkedőek **(19-20. dia)**. Korlátot igazából csak a földterület véges volta, illetve a hatályos, vagy esetleg szigorodó környezetvédelmi reglamák jelentenek.

A közepesen versenyképes területeken – közéjük számít hazánk is – egyrészt egy fokozott régiós versenyre, másrészt országokon belül a termelők differenciálódására lehet számítani. Erős és hatékony marketing, specializálódó feldolgozóipar, az alapanyag-termelésben a költséghatékonyság érdemi javítása nélkül a differenciálódás vesztesei közé lehet kerülni **(21. dia)**.

Magyarországon a tejtermelés önköltségén belül arányában és összegében is magas a takarmánycöltség, ez érdemben kihat az eredményességre, a fejlesztési lehetőségekre, a versenyképességre **(22. dia)**.

A 2015. és az azt követő évek kihívásainak csak a célirányos felkészülés, s kiemelten a termelők és feldolgozók szoros együttműködése segíthet megfelelni **(31. dia)**.

(3. dia)

A TEJKVÓTA

- **KVÓTA 1984/85 ÓTA**
- **CÉLJA A TEJPIACI KIADÁSOK KORLÁTOZÁSA**
- **NEGATÍV HATÁSAI:**
 - **NEHEZÍTI A HATÉKONY TERMELŐK NÖVEKEDÉSÉT**
 - **MEGAKADÁLYOZZA A HATÉKONY TERMELŐ ORSZÁGOK NÖVEKEDÉSÉT, A TERMELÉS FÖLDRAJZI ÁTRENDEZŐDÉSÉT**
 - **MEGMEREVÍTI A TERMELÉS SZERKEZETÉT**
 - **EU-VERSENYKÉPESSÉG CSÖKKENÉS, PIACVESZTÉS**

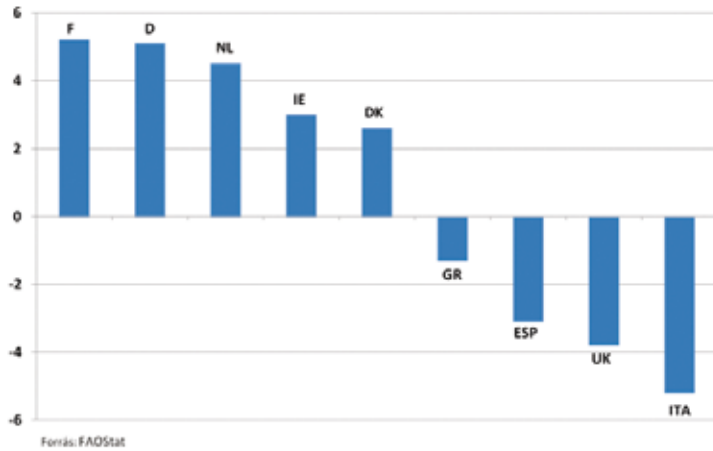
(6. dia)

MAGYARORSZÁG ÉS A KVÓTA

- **VÁRAKOZÁSOK A CSATLAKOZÁS ELŐTT – CÉL AZ ORSZÁGKVÓTA MAXIMALIZÁLÁSA**
- **KIDERÜLT: A KVÓTA TERMELÉSI JOG, LEHETŐSÉG - DE NEM GARANTÁLJA AZ ÉRTÉKESÍTÉST**
- **A KVÓTA AZZAL VÉDI A GYENGE TERMELŐT/ ORSZÁGOT, HOGY AKADÁLYOZZA AZ ERŐS BŐVÜLÉSÉT**

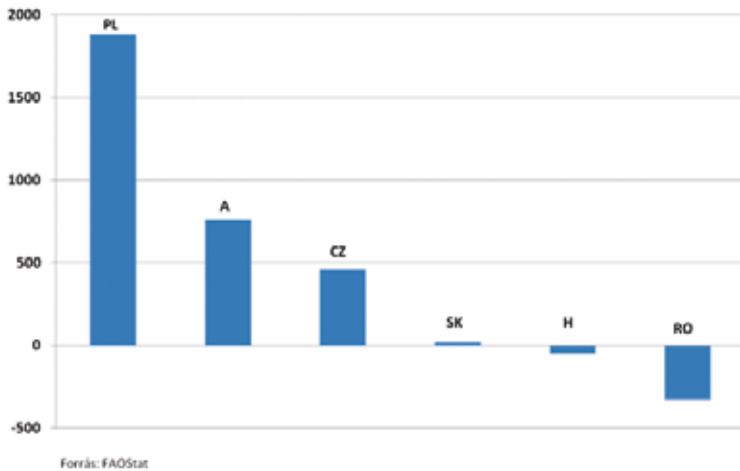
(8. dia)

**EU-tagországok nagy tejtöbblettel és -hiánnyal
(2009, millió tonna nyerstej)**

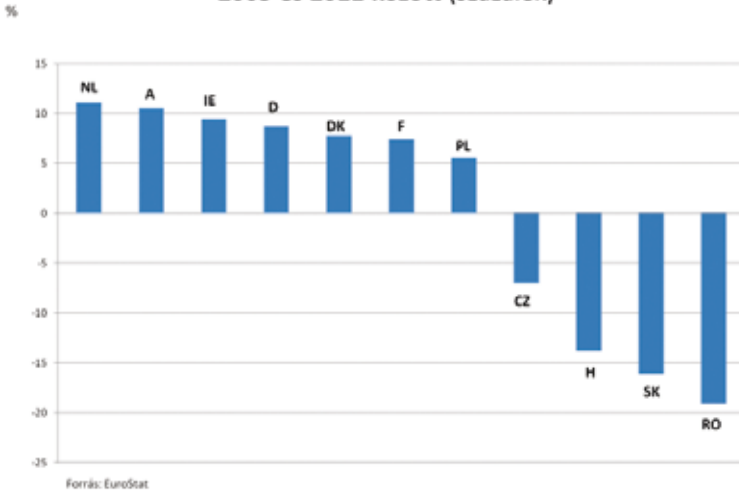
(10. dia)

**Közép-kelet európai tagországok tejtöbblettel és -hiánnyal
(2009, ezer tonna nyerstej)**

(13. dia)

Néhány uniós tagország tejfelvásárlásának változása 2005 és 2011 között (százalék)

A kvótakivezetés várható hatásai Magyarországon

(19. dia)

ORSZÁGOK, AMELYEK TERMELESET A KVÓTA VISSZAFOGJA

KVÓTÁJUKAT RENDSZERESEN TÚLLÉPŐ ORSZÁGOK

- HOLLANDIA, DÁNIA, AUSZTRIA

RENDSZERESEN A KVÓTA HATÁRÁN TERMELEŐK

- NÉMETORSZÁG, ÍRORSZÁG

EZEKNEK AZ ORSZÁGOKNAK A TERMELESET A
KVÓTA MA VISSZAFOGJA, EZÉRT A KVÓTA
MEGSZÜNTETÉSE UTÁN NÖVELNI FOGJÁK
TERMELEŚÜKET

(20. dia)

A KVÓTAKIVEZETÉS VÁRHATÓ HATÁSA AZ EU-BAN

**AZ ADOTTSÁGOK ALAPJÁN NŐHET A TERMELÉS:
ÍRORSZÁG, HOLLANDIA, DÁNIA, ÉSZAK-NÉMETO,
BRETAGNE**

**AZ INTENZÍV TERMELŐKÖRZETEK BEN KORLÁT
LEHET A FÖLDTERÜLET ÉS A KÖRNYEZET
(HOLLANDIA, BRETAGNE)**

**MA AZ EU-TERMELÉS 20 SZÁZALÉKA A KEDVEZŐ
ADOTTSÁGÚ TERÜLETEKRŐL SZÁRMAZIK, EZ AZ
ARÁNY NŐNI FOG**

(21. dia)

HOGYAN ALAKUL A TERMELÉS A KÖZEPESEN VERSENYKÉPES TERÜLETEKEN?

**MA AZ UNIÓS TEJTERMELÉS 70 SZÁZALÉKA
SZÁRMAZIK A KÖZEPESEN VERSENYKÉPES
TERÜLETEKRŐL; EZEKEN A TERMELÉS**

- FENNMARADHAT, AHOL FEJLETT A
FELDOLGOZÁS ÉS A MARKETING; ESÉLYEK:
VIDÉKFEJLESZTÉS, TÁJJELEGŰ TERMÉKEK,
MINŐSÉGI TERMELÉS**
- LEÉPÜL, AHOL GYENGE A FELDOLGOZÁS ÉS A
MARKETING**

(22. dia)

A MAGYAR TEJTERMELÉS KÖLTSÉGVersenYKÉPESSége

ÖNKÖLTSÉG-ÖSSZEHASONLÍTÁSOK ALAPJÁN A MAGYAR TEJTERMELÉS

- **ÁRBEVÉTELE A RÉGI TAGOKHOZ KÉPEST
ALACSONY, AZ ÚJAKHOZ KÉPEST MAGAS**
- **ÖNKÖLTSÉGE MAGAS, KÜLÖNÖSEN A
TAKARMÁNYKÖLTSÉG; ÉS KÜLÖNÖSEN A
VÁSÁROLT TAKARMÁNY KÖLTSÉGE**
- **AMORTIZÁCIÓS KÖLTSÉGE ALACSONY**
- **NYERESÉGE ALACSONY**

(31. dia)

ESÉLYEK

- **NÖVEKEDÉS A GYENGÉBB TAGORSZÁGOK
ROVÁSÁRA - SZLOVÁKIA, ROMÁNIA,
CSEHORSZÁG?**
- **AZ ÜZEMI SZELEKCIÓ FELGYORSÍTÁSA – A
HATÉKONY ÜZEMEK FOGLALJÁK EL A
KIESŐK/ZSUGORODÓK HELYÉT A PIACON**
- **AZ ÜZEMI MENEDZSMENT JAVÍTÁSA –
TAKARMÁNYGAZDÁLKODÁS, ...**
- **AZ ERŐS TEJIPAR ÉS A JÓ TERMELŐ-
FELDOLGOZÓ KAPCSOLAT SEGÍTHETI A
TERMELŐK TÚLÉLÉSÉT**

Lukács László

A Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója előadásában bemutatta a szervezet három éves szakmai programjának legfőbb pontjait, valamint a piaci egyensúly és a kiszámíthatóbb tejpiac kialakításához való érdemi hozzájárulás egyes elemeit, úgy mint transzparencia és tájékoztatás, ármechanizmus kialakítása, a tisztességtelen piaci magatartással szembeni fellépés, valamint a belföldi kereslet ösztönzése **(2-4. dia)**.

Az előadás keretében bemutatásra kerültek a gyors és meredek árváltozások által gerjesztett, hektikus piaci viszonyok negatív hatásai, egyebek mellett a likviditási, valamint a működési hitelfinanszírozási problémák, továbbá a nagy mennyiségű átszerződések, melyek rontják a tartós és korrekt üzleti kapcsolatok kialakulásának esélyét **(5. dia)**.

Az ügyvezető igazgató elmondta, hogy a Tej Terméktanács Elnöksége 2011 decemberében döntött úgy, hogy indokoltnak és a piaci egyensúly fenntartását elősegítő, hasznos információnak tartja a piacelemzés révén tett, egy évre előre mutató nyerstej felvásárlási ár prognózisának közzétételét.

Az alapár előrejelzés részleteit megismerve támogatásáról biztosította a Tej Terméktanácsot a Kaposvári Egyetem Kereskedelmi és Marketing Tanszéke, az AKI és a Vidékfejlesztési Miniszter is **(9. dia)**.

Az Elnökség termelői és feldolgozó képviselői – négy hónap alapos és mélyreható munkát követően – 2012 márciusában Önszabályzó (Szakmaközi) Megállapodást kötöttek arról, hogy a 2012. április 1. napjától 2012. március 31. napjáig tartó kvótaévre az alapár éves átlagára vonatkozó prognózist közzéteszik és azt a piaci szereplők figyelmébe ajánlják **(10. dia)**.

Az ügyvezető igazgató az előadás folyamán pontosan ismertette az alapár-előrejelzés keretét és definícióját **(12. dia)**.

Az előadásban elhangzott, hogy a Tej Terméktanács Árbizottsága negyedévente felülvizsgálja az éves alapár-előrejelzés realitását a piaci viszonyok függvényében, 4 tényező változásának figyelembe vételével, és amennyiben szükséges, javaslatot tesz a módosításra **(13. dia)**.

Bemutatásra kerültek a módszertan főbb elemei **(14. dia)**, valamint egy diagramon keresztül szemléltette az előadó, hogy amennyiben az elmúlt három évben alkalmazásra került volna a módszer, miként viszonyult volna a prognózis a tényleges alapár alakulásához **(15. dia)**.

Lukács László ügyvezető igazgató
Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

A terméktanácsi prioritások

(2. dia)

- A TT Elnökségének 3 éves szakmai programja
 - A szervezet felkészítése a szakmaközi szervezeti funkciók ellátására
 - A piaci egyensúly és a kiszámíthatóbb tejpiac kialakításához való érdemi hozzájárulás a működés által
 - A tagság igényeinek jobb kiszolgálása

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

A piaci egyensúly és a kiszámíthatóbb tejpiac kialakításához való érdemi hozzájárulás

(3. dia)

- Transzparencia és tájékoztatás
 - Elnökségi közlemények (piaci helyzetértékelésről, szakmaközi megállapodásokról)
 - Hagyományos és elektronikus tagi tájékoztatás
 - Strukturált és tervezett sajtókapcsolatok
- Ármechanizmus kialakítása
 - Alapár-prognózis
 - Ajánlott áadási és fogyasztói árak
 - Ajánlott szerződéses minták

(4. dia)

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

A piaci egyensúly és a kiszámíthatóbb tejpiac kialakításához való érdemi hozzájárulás 2

- Tiszteletsgtelen piaci magatartással szembeni fellépés
 - Folyamatos monitoring
 - Hatósági bejelentések
 - Jogszabály-módosítási kezdeményezés
 - Etikai eljárásrend kialakítása és működtetése
 - Önálló perindítás
- Belföldi kereslet ösztönzése
 - Önálló közösségi marketing program
 - Egyéb marketing programok összehangolása
 - Iskolai edukációs program folytatása

(5. dia)

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

A hektikus piaci viszonyok negatív hatásai

- Tőketartalékok nélkül a likviditás fenntarthatatlan
- A kiszámíthatatlanság miatt a működési hitelfinanszírozás nehézkessé válik
- Az időszakos hullámvölgyek, illetve csúcsok idején a pénzügyi döntések felülírják a szakmai aspektusokat
- Az amplitúdó végpontokon nagy mennyiségű átszerződés történik, ami rontja tartós és korrekt üzleti kapcsolatok kialakulásának esélyét

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Előkészítési kronológia 3

(9. dia)

2012. március – egyéb dokumentumok

- A Kaposvári Egyetem Kereskedelmi és Marketing Tanszéke az alapár előrejelzés részleteit megismerve levélben írta le támogató szakmai véleményét a rendszer bevezetése kapcsán.
- Az AKI az alapár előrejelzés részleteit megismerve levélben írta le támogató szakmai véleményét a rendszer bevezetése kapcsán.
- A Vidékfejlesztési Miniszter levélben fejtette ki, hogy az alapár-előrejelzés alkalmazásának nagyobb a gazdasági és társadalmi előnye, mint az esetleges versenykorlátozó hatása, megteremtve a jogi alapját a versenytörvényi konformitásnak.

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Előkészítési kronológia 4

(10. dia)

2012. március – elnökségi határozatok

- Az Elnökség szakmaközi megállapodást kötött arról, hogy Közleményben nyilvánossá teszi az alapár-előrejelzés alapján várható, a 2012-2013-as kvótaévre vonatkozó, átlagos alapárat, melynek mértéke 86 Ft/kg/év.
- Az Elnökség közzéteszi azt a szerződés mintát, amit azoknak a piaci szereplőknek javasol alkalmazni, akik önkéntesen úgy döntenek, hogy szerződéseikben a felvásárlási ár meghatározásához a TT alapár-előrejelzését veszik alapul.

(12. dia)

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Az alapár-előrejelzés kerete és definíciója

A prognosztizált alapár a nyerstejnek az előző év áradatai alapján számított, egy évre előre megadott ára, ami a következő év árváltozásainak centrumaként értelmezett átlag alapárként várható.

Az alapár, az AKI által hivatalosan közölt nyerstej felvásárlási átlagár változásának a kivetítése az AKI által hivatalosan közölt alapár átlagára, figyelembe véve a főbb tejtermékek kiskereskedelmi forgalomban bekövetkezett fogyasztói árváltozását az AKI által hivatalosan közölt fogyasztói áradatok alapján, valamint a főbb gabona termények piacán bekövetkezett árváltozást az AKI által hivatalosan közölt áradatok alapján.

(13. dia)

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Az alapár előrejelzés negyedéves felülvizsgálata

Az Elnökség negyedévente felülvizsgálja a kvótaév kezdetén közzétett előrejelzésének megalapozottságát az alábbi tényezők változásának figyelembevételével:

- Euro árfolyam éves változása
- EU-27 felvásárlási árak éves változása
- LTO árak negyedéves változása
- Olasz spot árak negyedéves változása

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

A módszertan főbb elemei

(14. dia)

Statikus elem:

- Súlyozott elemeket tartalmazó matematikai képlet, ami minden körülmények között azonos módon veszi figyelembe a piaci környezetet jellemző főbb információkat.

Rugalmas elem:

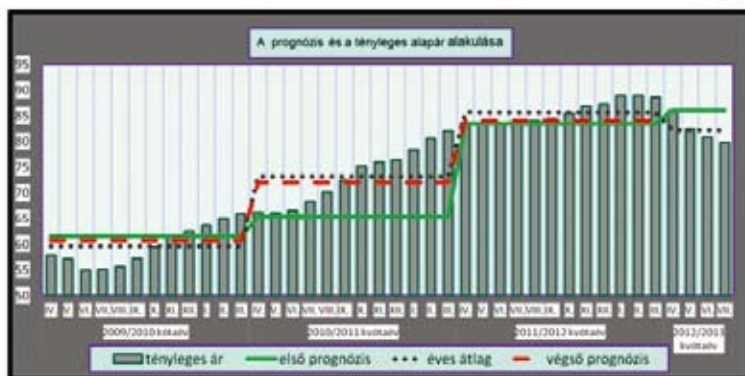
- A képlet-elemeket tartalmazó piaci információk megítélésénél, több ponton is az Elnökség ± 10 %-os mértékben erősítheti vagy gyengítheti a tendenciákat a képletbe nem foglalt piaci információk mérlegelésével, kötött definíciók mentén.

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

(15. dia)

A Tej Terméktanács árelőrejelzése

Edward Pussemier

A Vallóniai Holstein Tenyésztők Szövetségének elnöke, illetve a Vallóniai Állattenyésztők Szövetségének titkára magántermelőként tejtermeléssel, Holstein tenyésztéssel, sajt és más tejtermékek készítésével, ezek közvetlen értékesítésével foglalkozik. Közel 100 hektáros területén burgonya, cukorrépa és gabonatermesztést végez **(13. dia)**.

Belgium két régiója, Flandria és Vallónia a mezőgazdasági területek hasznosítása, az erdőterületek és a tejtermelés szempontjából is eltérő karakterű **(3. dia)**.

A belga tejtermelés a legfrissebb adatok szerint növekszik, jelentősnek mondható viszont a visszaesés a vaj, a sajt és a házi készítésű jégkrémek tekintetében **(8. dia)**.

A tejár 2004. és a 2011. évek között – hasonlóan az EU többi tagállamaihoz – jelentősen változott Belgiumban. Az ár mélypontja 2009-ben volt (21 euro cent/liter), másfél évvel korábban az ár viszont 44 euro cent/liter volt **(7. dia)**.

Belgium szarvasmarha ágazata átalakulóban van. Ezt jól bizonyítja például az, hogy a farmonkénti átlagos szarvasmarha létszám 18 év alatt 40-100 % közötti emelkedést mutat. Azonos időszakot vizsgálva jól látható az is, hogy az átlagos farm-méret is megduplázódott Belgiumban **(5-6. dia)**.

A 2015. évi kvótakivezetés kapcsán az átlagos farm-méret további növekedése, több specializálódott üzem megjelenése és alacsony tejárak állandósulása várható **(11. dia)**.

A saját bevétele a tej eladásából, a farmon történő közvetlen tejtermék értékesítésből, földjein termelt termények eladásából, illetve magas értékű embriók értékesítéséből áll. A farm nagyvárosokhoz (Brüsszel, Charleroi) közeli elhelyezkedéséből adódóan a jövőre nézve a közvetlen értékesítésnek lehet a továbbiakban a legnagyobb jelentősége. A genetikai értékesítésből származó bevételének csökkenését várja, mivel magántermelőként nem tudja követni a gyors genetikai (technológiai) fejlődést **(14-15. dia)**.

Összefoglalásként elmondta, hogy a kötelező szerződések bevezetése egyfajta kontroll alá helyezi majd a feldolgozókat. Magántermelőként stratégiai fontosságúnak nevezi a közvetlen értékesítés szerepét, a fogyasztói elvárások nyomán követését, a gazdaságon belüli diverzifikáció fenntartását **(21. dia)**.

Edward Pussemier elnök, magántermelő
Vallóniai Holstein Tenyésztők Szövetsége

Mon exploitation, ma passion

(13. dia)

Caractéristiques générales de l'exploitation

Nombre de vaches	62
Niveau de production	8283 kg de lait/vache/an
Nombre d'hectare:	98 ha
-Prairies	-23,4 ha
- Céréales	-65,8 ha
- Mais	-8,2 ha

www.interregdairyman.eu

La Belgique... un petit pays

(3. dia)

Population

Wallonie	3,512,000
Flandre	6,307,000

Utilisation des surfaces (km²)

	Wallonie (16,844)	Flandre (13,522)
Agriculture	52%	61%
Forêt	30%	13%
Autre	18%	26%

Nombre de fermes laitières

Wallonie	4,600
Flandre	7,800

www.interregdairyman.eu

Hogyan biztosítható egy családi tejüzem nyereségessége 2015. után?

(8. dia)

La production laitière belge

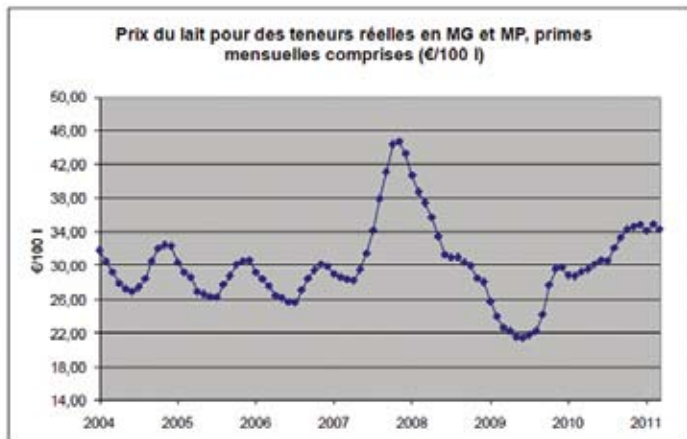
Production laitière (en 1000 tonnes ou litres)	2010	Evolution (09/10)
Livraisons de lait	3 214 438	+ 8,4%
Lait de consommation	778 753	+0,9%
Produits laitiers frais (yaourt, crème,...)	530 598	+1,4%
Beurre	75 043	-2.6%
Poudre de lait	146 246	+2.0%
Fromage	70 517	-32.8%
Glace	84 994	-4,9 %

Source : Rapport annuel 2011 de la Confédération Belge de l'industrie laitière

www.interregdairyman.eu

(7. dia)

Un prix du lait fluctuant

Prix mensuel réel : paiements complémentaires sur base annuelle exclus

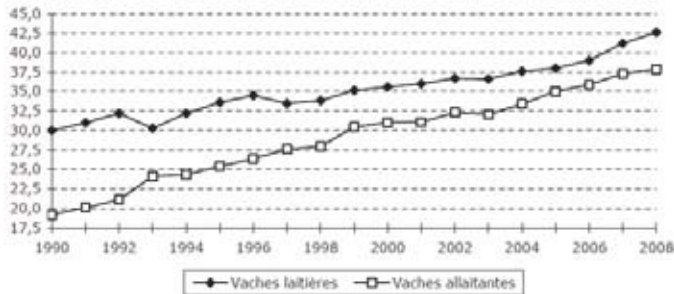
Source : CBL

www.interregdairyman.eu

L'évolution des exploitations agricole belges...

(5. dia)

Evolution du nombre moyen de vaches laitières et allaitantes par troupeau en Wallonie

Source : DGSIE (INS) - Recensements et enquêtes agricoles

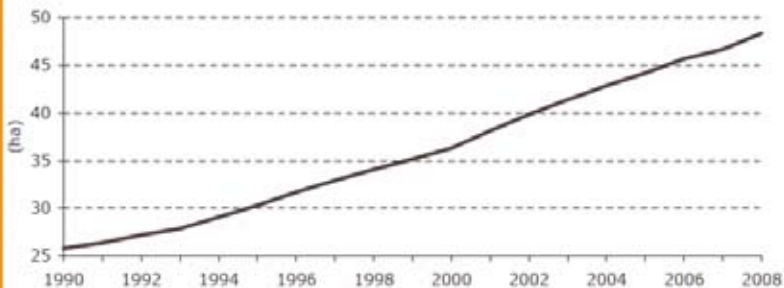

www.interregdairyman.eu

L'évolution des exploitations agricole belges...

(6. dia)

Evolution du nombre moyen d'hectare par ferme en Wallonie

(DGSIE in SPW, 2009)

www.interregdairyman.eu

Hogyan biztosítható egy családi tejüzem nyereségessége 2015. után?

(11. dia)

L'impact de l'après quotas ??

- Fermes spécialisées lait à grosse production
 - Augmentation de la taille des fermes
 - Réduction du nombre de fermes
- Fermes mixtes → Fermes allaitantes
- Beaucoup d'interaction entre les spéculations agricoles
- Prix du lait va rester bas
- La vente direct garde un intérêt certain à condition d'être bien localisée (+ investissement)

www.interregdairyman.eu

(14. dia)

La rentabilité de l'exploitation repose sur 4 éléments

Quatre éléments de rentabilité

1. Vente à la laiterie	3. Génétique
2. Vente directe	4. Culture

Années 90

2012

2020

→ Savoir se remettre en question et maintenir la diversité

L'AVENIR??

(15. dia)

Comment maintenir une bonne rentabilité?

- Ne pas trop développer les éléments dépendants des marchés mondiaux (prix du lait et des céréales)
- Ne pas investir (problème de l'amortissement)
- La génétique est un potentiel intéressant mais difficile à suivre (évolution rapide)
- La vente directe est devenir un atout majeur

Quatre éléments de rentabilité

1. Vente à la laiterie	3. Génétique
2. <u>Vente directe</u>	4. Culture

➔ Pour un même niveau de production, augmenter la valorisation du lait produit grâce à la transformation

www.interregdairyman.eu

Conclusion

(21. dia)

- Les contrats avec les laiteries permettront peut-être de garder un certain contrôle sur la production
- La vente directe est la stratégie actuellement choisie par la Ferme Pussemier
- Une attention toute particulière est donnée aux attentes du consommateur
- Il faut néanmoins garder un certain niveau de diversité et savoir se remettre régulièrement en question car les situations peuvent rapidement changer

www.interregdairyman.eu

Hogyan biztosítható egy családi tejüzem nyereségessége 2015. után?

Posztós Zsuzsanna

Az előadás első felében a tejfogyasztás alakulását mutatta be az előadó, mind világviszonylatban, mind európai vonatkozásban. Míg előbbi esetében – Ázsiának köszönhetően – a tejfogyasztás növekszik, addig Európában enyhe csökkenés tapasztalható **(4. dia)**.

A napi tejfogyasztás Írországban és Finnországban a legmagasabb, éves viszonylatban megközelíti a 130 litert, Magyarország a 67 literes fogyasztásával az EU átlag (61 liter/év) fölött van ugyan, de a javasolt napi 0,5 litert nem éri el **(5. dia)**.

Magyarországon a tejfogyasztás enyhén csökkenő tendenciát mutat. A piaci részesedést nézve elmondható, az UHT tej 39%-ot, a friss tej kategória 35%-ot, míg a kimért tejek piaca mintegy 26%-ot képvisel **(7. dia)**.

Hazánkban – a 2009-től napjainkig tartó adatokból kitűnik – az UHT tej a legolcsóbb kategória, a 140 Ft körüli árát nézve a közvetlenül értékesített tej árával versenyez **(8. dia)**.

Összességében elmondható, hogy a tej megítélése nagyon jó, természetes, egészséges, finom jelzők jutnak róla az emberek eszébe, azonban még mindig nagyon sok az averzió a fogyasztókban a feldolgozott tejeket illetően.

A Tej Terméktanáccsal közösen végzett felmérés eredményeiből kiderül, a közvetlen értékesítés elsősorban a kis gazdaságok számára fontos, a válaszadók 53%-a csak ezt az értékesítési formát választja **(12. dia)**.

A közvetlen értékesítés megítélése azonban erősen függ a gazdaság méretétől. Míg a nagyobb gazdaságok esetében teljes eladásuknak csak mintegy 3-5%-a származik ezen formából, addig a néhány tehenes, egyéni gazdaságok számára a közvetlen értékesítés az egyetlen értékesítési lehetőség **(13. dia)**.

A termelők legfőbb motivációt látva megállapítható, hogy a fogyasztói igények kielégítése a legfontosabb szempont a közvetlen értékesítés során, 73%-uk a rendszeres fogyasztói kör miatt választja ezt a formát **(14. dia)**, jellemzője továbbá, hogy profitábilis és azonnali cash flow-t jelent. Az értékesítési csatornák közül a tej-automaták állnak az első helyen (31%), ezt követi a közvetlenül a gazdaságból történő értékesítés, valamint a házhozszállítás **(15. dia)**.

A fogyasztók 18%-a részesíti előnyben a házi kimért tejek fogyasztását, elsősorban azért, mert egészségesebbnek, jobb ízűnek találják, valamint olcsóbban hozzá lehet jutni, mint más típusú tejekhez **(17. dia)**.

A házi tej fogyasztói megítélése nagyon jó, kiemelkedően magas lojalitás, erős fogyasztói kereslet jellemzi **(19. dia)**.

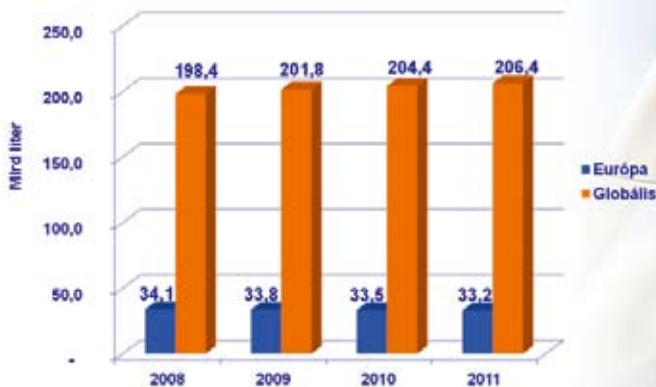

Posztós Zsuzsanna marketing vezető
Tetra Pak Hungária Zrt.

Globálisan nő a tejfogyasztás, míg Európában enyhén csökken

A növekedés motorja Ázsia

Forrás: Tetra Pak, 2012

(4. dia)

Mennyi tejet fogyasztunk világszerte?

Magyarország az EU átlag fölött, de a javasolt napi 0,5l alatt

	Írország	129 liter /év
	Finnország	126 liter /év
	Egyesült Királyság	103 liter /év
	Szlovénia	69 liter /év
	Magyarország	67 liter /év
	EU átlag	61 liter /év
	Ausztria	54 liter /év
	Szlovákia	53 liter /év
	Németország	48 liter /év
	Románia	32 liter /év
	Világátlag	33 liter /év

Forrás: Tetra Pak, 2012

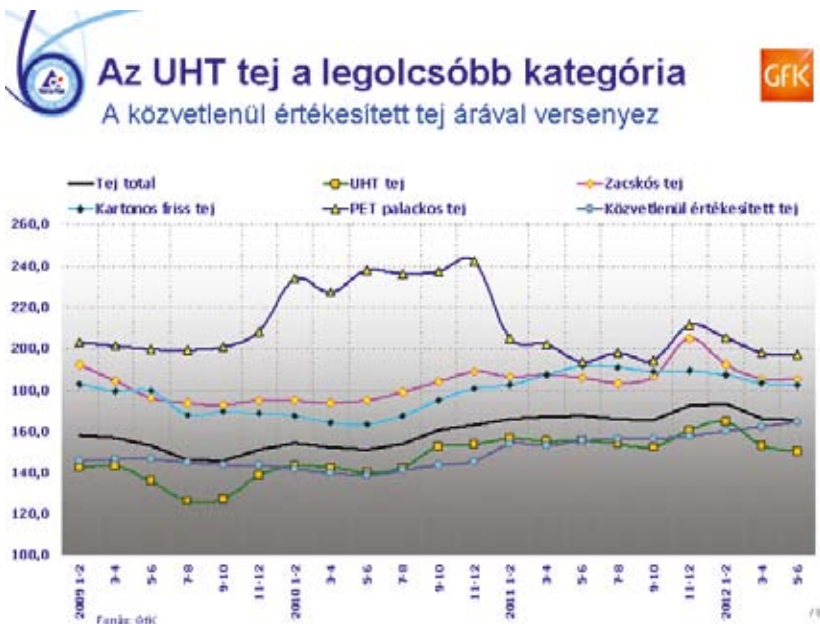
(5. dia)

A tejfogyasztási szokások átalakulása, a közvetlen értékesítés szerepe

(7. dia)

(8. dia)

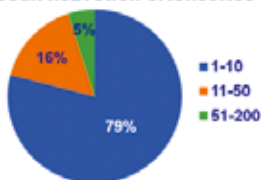

Közvetlen értékesítéssel foglalkozó tejtermelők

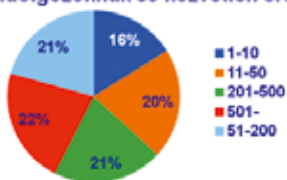
(12. dia)

- Következtetések 189, közvetlen értékesítést végző termelő visszajelzései alapján
- A közvetlen értékesítés elsősorban a kis gazdaságoknak fontos

Csak közvetlen értékesítés

Feldolgozóknak és közvetlen értékesítés

Forrás: 189, közvetlen értékesítést végző termelő visszajelzései alapján

/ 12

A közvetlen értékesítés megítélése függ a gazdaság méretétől

(13. dia)

- Nagy gazdaságok, gazdasági szervezetek (500 tehén fölött)
 - Közvetlen értékesítés 20-30%-át adják
 - Teljes eladásukból 3-5% közvetlen értékesítés
 - Profitabilitás (~25%), cash flow
 - Stabil fogyasztói réteg
- Kis, néhány tehenes, egyéni gazdaságok
 - A tej átvételi módja átalakult az utóbbi 20-25 évben
 - Tejfeldolgozók felé az értékesítés megszűnt
 - Egyetlen értékesítési lehetőség a közvetlen értékesítés
 - Vidéken kiépített, jó kapcsolat a fogyasztókkal
 - Kényelem – házhoz jön
 - A házi tej természetes, hiteles image-e
- Fogyasztói ár: 120-200 HUF/L

Forrás: KSH, 189, közvetlen értékesítést végző termelő visszajelzései alapján

/ 13

(14. dia)

Mik a tejtermelők fő motivációi?

A fogyasztói igények az első helyen

- ▶ Miért kezdték el?
 - 50%: minőségi tejet szállítani a fogyasztóknak
 - 40%: a fogyasztók igénylik
 - 30%: egyszerűség
 - 28%: nincs más lehetősége
 - 20%: profitábilis
- ▶ Közvetlen értékesítés jellemzői:
 - Rendszeres fogyasztók / A fogyasztók számítanak rá (73%)
 - Szeret vele foglalkozni (44%)
 - Profitábilis, kiszámítható (34%)
 - Hamarosan felhagy vele 15%

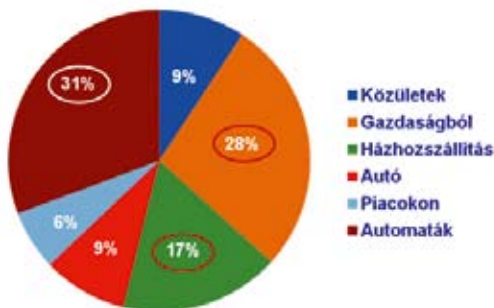
Forrás: 180, közvetlen értékesítést végző termelő vizsgálatának alapján

/ 14

(15. dia)

Értékesítési csatornák

- ▶ A fejlődés korlátai:
 - A modern kereskedelem fejlődése
 - Üzemanyag költségek/ távolság behatárolja a disztribúciót

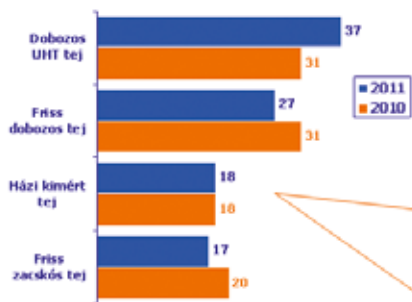

Forrás: 180, közvetlen értékesítést végző termelő vizsgálatának alapján

A fogyasztók 18%-a fogyasztja leginkább a házi tejet

(17. dia)

Miért szokott Ön leginkább házi kímért tejet fogyasztani? (n=87)

- > Egészségesebb (61%)
- > Jobb íze van (54%)
- > Olcsóbb (51%)
- > Nem tartalmaz tartósítószer (46 %)
- > Ebben van a legtöbb ásványi anyag (30%)
- > Nagyobb tápérték, magasabb zsírtalom, több vitamin (3%)

Forrás: GfK

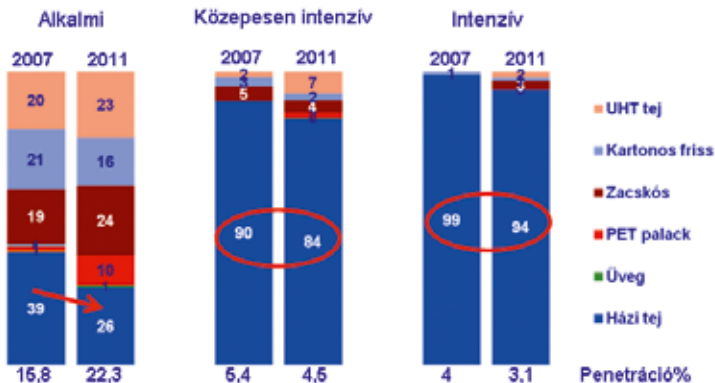
Kérdés: „Ön milyen típusú tejet szokott leginkább fogyasztani?”
Bázis = akik fogyasztanak tejet, n=481 fő

A közvetlenül értékesített tej fogyasztói kimagaslóan lojálisak

A vásárló háztartások aránya 25-ről 30%-ra nőtt

(19. dia)

Forrás: GfK

A tejfogyasztási szokások átalakulása, a közvetlen értékesítés szerepe

Dr. Koppány György

Az előadás bevezetőjében elhangzott, hogy a magyarországi gabona- és takarmányellátási helyzet aggodalomra ad okot és a helyzet értékeléséhez szükséges röviden áttekinteni a világ, Európa és Magyarország termelési és kereskedelmi adatait. Bemutatásra kerültek a búza, árpa, kukorica és szója termelési adatai világviszonylatban, majd láthattuk azok hazai mutatóit.

Aggodalomra ad okot, hogy Magyarországon a kukorica esetében az elmúlt évi termés kb. fele várható az idei évben (**17. dia**).

Az előadó bemutatta a búza, árpa és kukorica 2012. évi árának magyarországi alakulását, az ábrán látható volt, hogy az elmúlt hónapokban mind a kukorica, mind a búza ára drasztikus emelkedésnek indult (**18. dia**).

Dr. Koppány György
kutatási – fejlesztési igazgató
Vitaforrt Első takarmánygyártó és
Forgalmazó Zrt.

Bemutatásra került az Európai Unió által az aszályval sújtott területekről készített helyzetfelmérés, mely az idei év nyári hónapjait mutatja be. Az ábrán jól látható, hogy Magyarország jelentős része aszályval erősen sújtott területnek számít (**27. dia**).

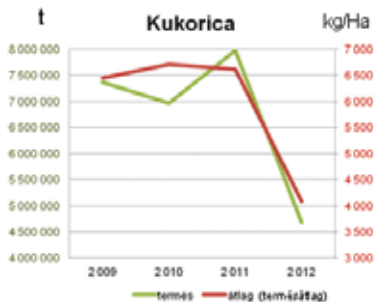
Csakugyan aggasztóak a 2012. szeptember 4-én rendelkezésre álló magyarországi aratási adatok, a kukorica termésátlaga a felét sem éri el az előző évi átlagnak és nem sokkal jobb a helyzet a szója esetében sem (**29. dia**).

Tekintettel arra, hogy az időjárás megváltoztatására nincs reális eszköz a kezünkben, más kiutat kell keresni. Felértékelődik a melléktermékek szerepe is, azonban azok hasznosítása nem lehet ad-hoc jellegű, azt tudományos megalapozottsággal és gyakorlatias szemlélettel kell kezelni. Az egyik legfontosabb szempont, hogy hogyan lehet hasznosan beilleszteni a mellékterméket a termelő használatok takarmányozásába, figyelembe véve azok élettani és biológiai igényeit is (**30-33. dia**).

A kiutkeresés egyik lehetséges módja továbbá átgondolni, hogy miként tudunk a klímaváltozáshoz alkalmazkodni, felmerül egyebek mellett a termelési struktúraváltás lehetősége is (**34. dia**).

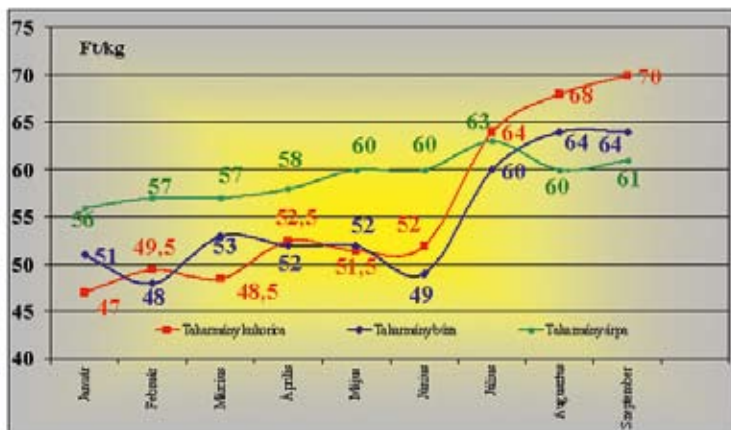
Végezetül elhangzott, hogy Európában és Magyarországon is elengedhetetlen az élelmiszer-termelő ágazatok szoros együttműködése, többek között a működőképesség megőrzése érdekében (**37. dia**).

Kukorica (Magyarország)

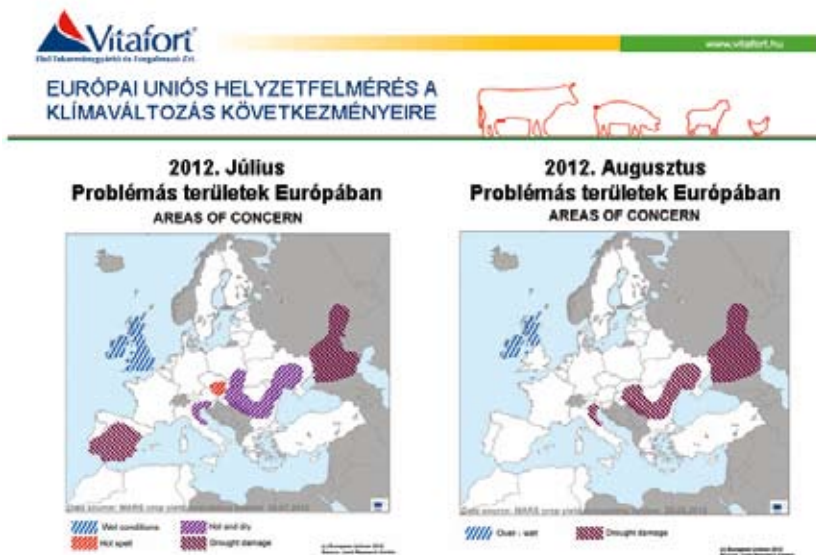

- A TAVALYI TERMÉS KB. FELE VÁRHATÓ
- AZ EURÓPAI BIOETANOL ÉS BIOGÁZ ÜZEMEK (A HITELTÖRLESZTÉSEI MIATT) MAGAS ÁRON IS MEGVESZIK A KUKORICÁT – ÁRFELHAJTÓ HATÁS

A búza, árpa és kukorica árának alakulása Magyarországon(2012)

(27. dia)

(29. dia)

KIÜTKERESÉS

- **AZ IDŐJÁRÁS MEGVÁLTOZTATÁSA – NINCS REÁLIS ESZKÖZ A KEZÜNKBEN**
- **ÖNTÖZÉSES TECHNOLOGIA FEJLESZTÉSE – A VÍZTÁROZÓK ÉPÍTÉSE, A „ VÁSÁRHELYI TERV ” MEGVALÓSÍTÁSA - A JELENLEGI GAZDASÁGI HELYZETBEN ILLÚZIÓ**
- **ÁLLAMI BEAVATKOZÁSOK (PL. KERESKEDELMİ KORLÁTOZÁS, PROTEKCIONISTA ÁLLAMI FELVÁSÁRLÁS) – ELLENTÉTES A SZABAD PIACI ELVEKKEL, AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSÁNAK ELVÉVEL (178/2002/EK RENDELET)**

KIÜTKERESÉS (melléktermék)

A MELLÉKTERMÉKEK NAGYOBB ARÁNYÚ HASZNOSÍTÁSA

(A MELLÉKTERMÉKEK SZEREPE FELÉRTÉKELŐDİK)

- **HELYZETFELMÉRÉS (VÁLSÁGTANÁCSKOZÁS) A VM-BEN, 2012 AUGUSZTUS 23-ÁN**
- **JOGI HÁTTÉR – AZ 575/2011/EU RENDELET A TAKARMÁNY ALAPANYAGOK JEGYZÉKÉRŐL**
- **GAZDASÁGOSSÁGI SZEMPONTOK - A MELLÉKTERMÉKEK ALKALMAZÁSÁVAL A TAKARMÁNYOZÁSNAK OLCSÓBBNAK , DE LEGALÁBB ANNYIRA HATÉKONYNAK ÉS GAZDASÁGOSNAK KELL LENNIE.**

(32. dia)

www.vitafort.hu

KIÜTKERESÉS (melléktermék)

A MELLÉKTERMÉK HASZNOSÍTÁS NEM LEHET AD- HOC JELLEGŰ, AZT TUDOMÁNYOS MEGALAPOZOTTSÁGGAL ÉS GYAKORLATIAS SZEMLELETTTEL KELL KEZELNI!

A LEGFONTOSABB SZEMPONTOK:

- VAN -E A MEGCÉLZOTT MELLÉKTERMÉKBŐL ELEGENŐ MENNYISÉG, STABIL ÁLLANDÓ MINŐSÉGBEN ÉS LEHETŐLEG TERVEZHETŐ - ÁRAKON ? (A MELLÉKTERMÉKEK ÁRA RENDSZERINT EGYÜTT MOZOG A FŐTERMÉK ÁRÁVAL !)
- HOGYAN ILLESZTHETŐ BE (HASZNOSAN !) A TERMELŐ HASZONÁLLATOK TAKARMÁNYOZÁSÁBA, FIGYELEMBE VEVÉ AZOK ÉLETTANI SAJÁTSÁGAI ÉS BIOLÓGIAI IGÉNYEIT ? (LÁSD: CUKORPAKK, MELÁ - DRY - A TEHÉNEK ENERGIAHAZTARTÁSÁT ÉS A FEHERJE - ENERGIA SZÜKSÉGLETET OPTIMÁLISAN KÖZELÍTI MEG !)
- JÁRHAT-E A MELLÉKTERMÉK HASZNÁLATA KOCKÁZATOKKAL ? - PL. KORPA, CGF, DDGS POTENCIÁLIS MIKOTOXIN SZENNYEZETTSÉGE

(33. dia)

www.vitafort.hu

KIÜTKERESÉS (melléktermék)

A PROBLÉMA MEGOLDÁSA RENDSZEREZETT ÉS TERVEZETT MUNKÁT KÍVÁN, DE NEM PERSPEKTÍVATLAN !

- FEL KELL MÉRNI AZ ELSŐSORBAN ÉLELMISZERIPARBAN KELETKEZŐ MELLÉKTERMÉKEK (HULLADÉKOK) LEHETŐSÉGEIT.
- TECHNOLÓGIÁT KELL KIDOLGOZNI AZOK, TAKARMÁNYOZÁSI CÉLÚ ALKALMASSÁ TÉTELÉRE, A GAZDASÁGOSSÁG ÉS AZ ÉLELMISZER - BIZTONSÁG SZEMPONTJAINAK FIGYELEMBE VÉTELÉVEL.

KIÚTKERESÉS (alkalmazkodás a klímaváltozáshoz)

- KLÍMATŰRŐ (SZÁRAZSÁGTŰRŐ) NÖVÉNYFAJTÁK NEMESÍTÉSE – MENNYIRE LEHET LÉPÉST TARTANI A KLÍMAVÁLTOZÁSSAL ?
- GMO – VITATOTT KOCKÁZATÚ, MAGYARORSZÁGON NEM ENGEDÉLYEZETT ELJÁRÁS
- TERMELÉSI STRUKTÚRA VÁLTÁS - LEHET, HOGY LE KELL MONDANI A KUKORICA TERMESZTÉSÉRŐL (A BÚZÁVAL , ÁRPÁVAL NINCS KOMOLY GOND !)

EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

**AZ ÉLELMISZER TERMELŐ ÁGAZATOK SZOROS EGYÜTTMŰKÖDÉSE
SZÜKSÉGES A NÖVEKVŐ IGÉNYEK GAZDASÁGOS KIELÉGÍTÉSE , A
JÓLÉTI TÁRSADALMAK ÉLETMINŐSÉGÉNEK , ÉS NEM
UTOLSÓSORBAN A TERMELŐ ÁGAZATOK SAJÁT
MŰKÖDŐKÉPESSÉGÉNEK MEGŐRZÉSE ÉRDEKÉBEN**

Veres Zoltán

A magyar holstein-fríz tenyésztésben fontos szerepet játszó Génbank-Semex Magyarország Kft. egyrészt egy kiváló bikákkal rendelkező mesterséges termékenyítő állomással, másrészt szakszerű szaporítóanyag eladással, párosítási programmal, szaktanácsokkal és információkkal áll a hazai tenyésztők szolgálatában.

Az előadásban többek között áttekintésre került a genetikai előrehaladás és a tejtermelés hatékonyságának összefüggése az elmúlt évtized eredményei alapján **(3-5. dia)**.

Bemutatásra kerültek az új recesszív gének, valamint haplotípusok, továbbá azok gazdasági kárt jelző mutatói **(7. dia)**.

A biotechnika és biotechnológia jelentős hatással van a szarvasmarha ágazatra, így különös tekintettel annak gazdaságosságára **(9. dia)**.

Repromax (fertilitás) csomag a bikák közül a legjobb termékenyülési eredménnyel rendelkezőket jelöli, amelyek az amerikai és a kanadai termékenyítési eredmények alapján kerültek megállapításra **(11. dia)**.

A rossz termékenység igen súlyos gazdasági károkat okozhat a gazdaságoknak **(12-13. dia)**.

A termékenységi számításokban figyelembe vételre kerül az összes jól ismert és megalapozott fertilitás-elemzési formula, így az SCR (Sire Conception Rate), az ATA (Agri-Tech Analysis) és a kanadai NRR (Non-Return-Rate) is, ami jelentős mértékben növeli a fertilitási mutatók megbízhatóságát **(14. dia)**.

A tehenek mozgási aktivitás mérésével az ivarzás, illetve egyéb állategészségügyi állapotok nyomon követhetőek. A berendezés tartalmazza az azonosító és mozgás aktivitásmérő elektronikát is. A Lactivator minden két órában elmenti az állat mozgására vonatkozó adatokat, amely 90%-os ivarzás megállapítást tesz lehetővé. A rendszer tájékoztat az ivarzás óta eltelt napok számáról, az egyed átlagos mozgási aktivitásáról és a mozgásban bekövetkezett lényeges változásokról is. Ezen információk alapján pontos következtetések vonhatók le az állat egészségéről és az ivaréréséről is **(15. dia)**.

Veres Zoltán ügyvezető igazgató
Génbank-Semex Magyarország Kft.

Genetics for Life®

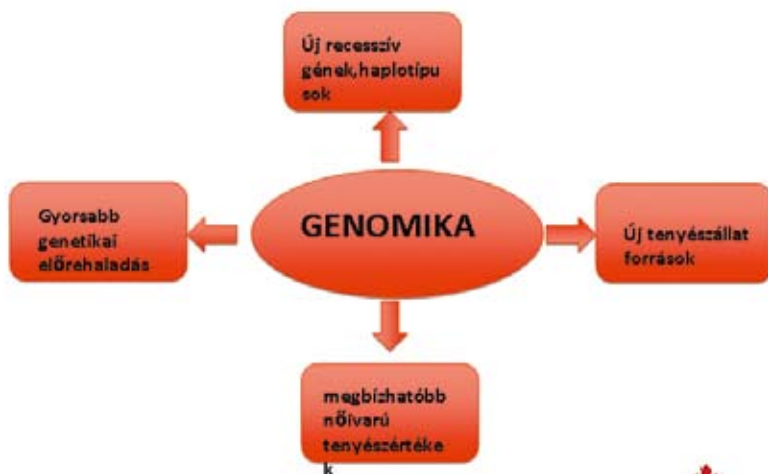
(3. dia)

2008: a genomika korszakának kezdete

Genetics for Life®

(4. dia)

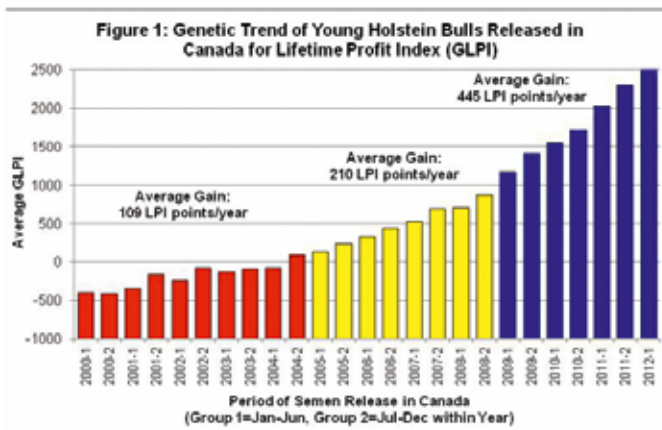
SEMEX®

Genetikai előrehaladás és a tejtermelés hatékonyságának összefüggései

(5. dia)

Genetics for Life®

Gyorsabb genetikai előrehaladás

(7. dia)

Genetics for Life®

Új recesszív gének, haplotípusok

elnevezés

- Brachyspina
- HH1;HH2;HH3 haplotípusok

Gazdasági kár

- Gyakoriság 6%; -15 NM
- Gyakoriság: 4,6%; a vemhességi index 3-4%-kal romlik
- 3 index → 3,12

**A gazdasági kártétel minimalizálása:
CÉLPÁROSÍTÁSSAL!**

SEMEX®

Genetics for Life®

(9. dia)

A biotechnika és biotechnológia gazdasági hatásai

- Ivarspecifikus sperma: 90% feletti garantált nőivar, csökkent nehézellés, állatvédelmi előnyök (bikák)
- Új sperma hígítók: hosszabb élettartam, jobb vemhesülés
- IVF embriók! Új lehetőség a tenyésztők kezében, nyári hónapokban akár 50%-kal nagyobb fertilitás!

Genetics for Life®

(11. dia)

Azonnali eredmények

Jobb fertilitás

Javuló eredményesség

Genetikai előrehaladás és a tejtermelés hatékonyságának összefüggései

(12. dia)

Genetics for Life®

*Leave the herd
due to fertility
problems*

USDA National Animal Health Monitoring System
(NAHMS) Dairy 2007 Study.

(13. dia)

Genetics for Life®

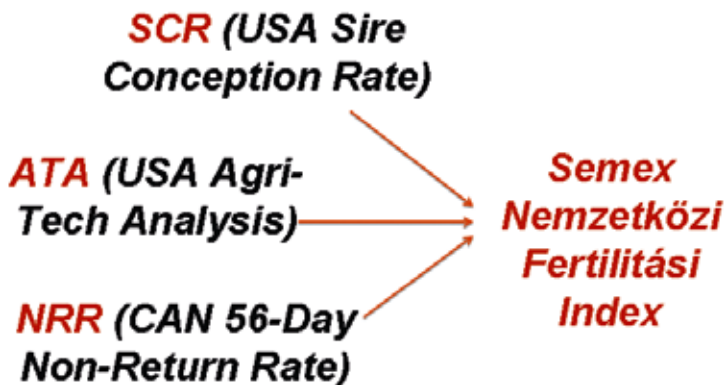
**A rossz termékenység okozta
veszteségek**

2006 :University of Florida tanulmány:

- Egy nyitott nap bekerülése: \$3.20 - \$5.40/nap
- Egy „ciklus”-sal tovább üresen álló tehén
költsége: 65-110 dollár (14-24 000 HUF)
- 100 tejelő tehén esetén átl. \$9,000-ral
kevesebb eredmény
- Dr. Fetrow (U of MN) 2012. –es kutatása \$5.00
- \$6.00 dollár közé teszi a napi röbbslet költséget

Genetics for Life®

(14. dia)

Genetics for Life®

(15. dia)

Genetikai előrehaladás és a tejtermelés hatékonyságának összefüggései

Az előadások utáni programként szerepelt egy beszélgetés, amely a Konferencia résztvevői és a meghívott előadók között zajlott, Lukács László a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatójának moderálása mellett.

Az előadók esetenként egymással is vitába szállva próbáltak megválaszolni lényeges kérdéseket.

Volt szó – többek között – a tejágazat támogatási politikájáról, az aszályról, az import tejek hazai piacra gyakorolt káros hatásáról.

Szó esett arról is, hogy a holland, illetve a belga tejtermelők, tejfeldolgozók milyen lépéseket sürgetnének, amennyiben saját piacukon a magyarhoz hasonló arányban jelennének meg import termékek.

A felmerült kérdések, illetve elhangzott válaszok alapján világosabbá vált, hogy a kvótakivétel kapcsán fennáll a veszélye annak, hogy az EU tejágazati struktúrája 2015. után átalakul. A versenyképes régiókban – más régiók kárára – akár jelentős tejtermelés-növekedés is elképzelhető.

A Fórumon szereplők tevékeny közreműködése is visszaigazolta, hogy egy eredményes és tartalmas Konferencián volt jelen a mintegy 250 résztvevő. A rendezvényről és az elhangzottakról a külföldi előadók is elismerően szóltak.

Kiadja: Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

1115 Budapest, Bartók Béla út 152/c.

Telefon: (06-1)-203-1450; fax: (06-1)-203-1477

E-mail: tejtermek@tejtermek.hu

www.tejtermek.hu

Összeállította: Lukács László, Bajánházy László, Hajdú Bernadett, Harcz Zoltán

Készítette: Sztár Média Kft.

A kiadvány megjelenését az Agrármarketing Centrum támogatta.

